

Jak. 1, 19-27 - preek - NGKE - 15-9-2019

Startzondag: 'Luisteren!'

Stilte

Jaren geleden hadden we een Youth-Alpha groep met wie we lastig aan de praat kwamen over hun geloof (Youth-Alpha is een geloofscursus voor jongeren).

Het was een heel leuke groep, maar zodra het over geloof ging hadden ze niet zoveel meer te zeggen. En dat bleef zo, al de avonden tot het einde.

Toen het afsluitende weekend aanbrak, maakten we ons als leiding zorgen. Helemaal aan het einde van dat weekend is een lang, persoonlijk, stil gebed, gepland. Maar zou deze groep dat wel aan kunnen? Zouden ze lang genoeg blijven zitten? Zouden ze het gebed een kans geven? Er was geen manier om er achter te komen, want ja ze praatten niet gemakkelijk over hun geloof. We besloten een veiligheid in te bouwen.

'Jullie moeten in ieder geval blijven zitten tot het wekkertje gaat'. Wij zetten dit op 10 minuten. Dat leek ons wel het uiterste wat we van ze konden vragen.

We gingen in een grote kring zitten en begonnen met ons gebed.

Toen het wekkertje ging, leek niemand het te merken.

Na een kwartier zat iedereen nog doodstil met de ogen dicht.

We zaten al langer dan 20 minuten voordat de eerste vertrok.

En er was zo ongeveer een half uur verstreken toen de laatste vertrok.

Eén voor een liepen we naar boven, maar konden nog een hele tijd niets zeggen.
We zaten zwijgend bij elkaar in de ontmoetingsruimte.
Pas na een hele tijd kwam het gesprek weer op gang.
Maar niemand zei iets over dat gebed.

Pas weken later kregen we het er met hen over.

Toen bleek:

- dat ze het wekkertje helemaal niet gehoord hadden
- dat niemand ooit zo lang stil was geweest.
- dat -zei er eentje die moeite had met geloven- dat hij in die stilte voor het eerst iets van God meende te merken (Hij wist dat niet zeker).

Gevaar

Echt stil zijn is het ultieme luisteren naar God.

Het is een uiterste vorm van luisteren.

Er zijn ook andere vormen.

Je zou ook voor jouw deel van het gesprek stil kunnen zijn,
om goed naar de ander te kunnen luisteren.

Beiden vraagt een offer van je: nl. dat je zelf even niet praat.

Dat je, zeg maar met de woorden van Jakobus:

'Traag bent om te spreken' (19).

Als je 'voor je beurt spreekt', zoals wij dat wel zeggen.

Hoe groot is de kans dan dat je de ander ook begrepen hebt?

Immers spreken en luisteren gaat niet tegelijk.

Probeer het maar eens uit.

Als je meer spreekt dan luistert,

hoe groot is dan de kans dat je je een verkeerd idee van de ander vormt.

Dat je het wel denkt te weten hoe het zit.

Stel dat het dan op ruzie uitdraait.

Jij denkt iets en de ander voelt zich niet begrepen.

Woorden kunnen verschrikkelijke schade aanrichten die jaren duurt.

Het gezegde: 'schelden doet geen pijn' is zo onwaar.

Wie dat bedacht heeft!

Stel je dan voor dat het van kwaad tot erger gaat en helemaal uit de hand loopt.

Handel je slecht, dan ligt de zonde op de loer, begerig om jou in haar greep te krijgen; maar jij moet sterker zijn dan zij.' (Gen. 4:7 NBV), zegt de Heer tegen Kaïn vlak voordat hij Abel vermoord. Wij weten hoe dat afgelopen is.

Want als je toegeeft aan je boosheid,

-zelfs aan oprechte boosheid-

kun je zomaar in de greep van het kwaad raken.

En dan raak je de controle kwijt.

Dat ga je onrecht doen.

en dan ben je niet langer een rechtvaardige.

En daar is het de Heer Jezus om begonnen: om je een rechtvaardige te maken.

En dat alleen maar omdat je geen tijd nam om echt te luisteren!

En sprak voordat je het echt wist.

Binnen de kerk kan dat betekenen dat de eensgezindheid zoek raakt.
En kerkmensen komen bekend te staan als die mensen die het altijd oneens zijn met elkaar.
En elkaar soms de kerk uitvechten.
Stel je voor!
Nou daar hebben we niet zoveel moeite mee.
Daar zijn helaas veel voorbeelden van te geven.

Stel dat het verschil niet te merken is in ons leven.
En mensen zeggen: 'die christenen zijn net als alle anderen.
Ze zeggen alleen van niet.
Maar moet je eens zien hoe ze met elkaar omgaan.'

Het past niet bij elkaar:
geloven en boosheid.
Je bedriegt jezelf als je denkt van wel.
Met een variant op eenuitspraak van Jakobus:
je had net zo goed niet in de kerk kunnen gaan zitten (26)
Het is zinloos zo
Het stelt niets voor die godsdienst van je.
Dat is niet zo omdat hij dat vindt.
Nee, dat vind je Heer.
Want je hebt er op deze manier niets van begrepen.
Luister voordat je spreekt eerst goed naar je Heer,
dan zul je ontdekken dat Hij je ertoe beweegt ook naar je broeder en zuster te luisteren,
naar je medemens te luisteren.
Lang en intens te luisteren.
En voorzichtig te zijn in je spreken!
Elkaar te vragen: 'wat bedoel je eigenlijk?'

Eerste oogst (wat er op het spel staat).

Er staat heel veel op het spel.
Want onze God is zo goed.
Hij wil ons maar niet veroordelen.
Hij is ook 'traag om te spreken' om het maar eens in de woorden van Jakobus te zeggen.
Er is genoeg reden voor een veroordeling hoor.
Generaties mensen luisteren slecht naar God.
Alle reden voor Hem om te zeggen: 'nu is het genoeg geweest.'

Maar nee, Hij begint steeds weer opnieuw met ons.
Iedere generatie weer, tot nog toe
Generaties mensen luisteren zelfs niet naar God.
Ze leven alsof Hij niet bestaat.
Hoe pijnlijk is dat!
Stel je voor dat jouw medemensen voor wie jij zorgt,
zouden leven alsof jij niet bestaat!
Dat houd je maar even vol.
Maar God weigert het oordeel over ons mensen al uit te spreken.
'Hij is traag in het spreken.'

Hij geeft alles wat Hij heeft om ons anders te maken; rechtvaardig.
Het beste wat Hij heeft: zijn eigen Zoon.

Steeds begint hij dan met een groep mensen,
via die groep mensen wil Hij al de anderen bereiken.
Het nieuwe Israël na Jezus maakt Hij tot zijn eerste oogst (18).
Via hen wil Hij laten zien wat Hij aan iedereen wil geven.
Via hen wil Hij de anderen ook overtuigen van zijn goedheid.
Hij legt een boodschap in het hart van ieder in die groep.
Als een jong plantje geplant in goede aarde.
Je hoeft alleen maar voor dat tere plantje te zorgen (21).
Dan groeit het vanzelf
Met andere woorden: je hoeft er alleen maar naar te luisteren.
en dan veranderen ze je in een nieuw mens
en redden ze je van Gods uiteindelijke veroordeling.
Zo sterk is die boodschap!
Paulus schrijft: *'het een reddende kracht, (Rom I, 16)*
Dit is geen gewone boodschap, dit zijn geen gewone woorden,
deze woorden hebben de kracht in zich om mensen te veranderen.

Als je er tenminste naar luistert.
Dat is de voorwaarde.
Maar dan gebeurt het onvoorstelbare:
Je leven begint te veranderen in de richting van Gods bedoeling.
Je zou ook kunnen zeggen je begint vrucht te dragen.
De vrucht die bij het Koninkrijk van God hoort.
Ach je kent ze wel inmiddels: liefde, vrede, vreugde, zachtmoedigheid...
En die vrucht zaait zich uit in de anderen.
En zo bereikt de boodschap alle mensen.

Maar ja, niet als je niet luistert!
Zie je wat er op het spel staat?
De redding!
Van jezelf maar ook van alle anderen!
De redding door onze Heer.
Het Koninkrijk van onze God.

Opdracht

Vandaar die opdracht van Jakobus
*"Wees snel in het horen,
wees traag in het spreken,
en ook traag in het kwaad worden"* (19)

Geduldig luisteren is:
de boodschap aanvaarden die al door de Geest in je hart is gebracht (21).
Geduldig luisteren betekent ook dat je in praktijk begint te brengen wat je gehoord hebt
(22)

En dat zul je merken aan de manier waarop je tegenover je medemensen staat: .
'Help de mensen in nood', schrijft Jakobus (27).
Laat de cultuur zonder God je niet in de greep krijgen
en je leven niet besmeuren en overhoop halen.
Focus je in je luisteren op God en op je medemensen
en niet op al dat andere.

Spiegel

Mmm, de boodschap aannemen,
je beschermen tegen verkeerde invloeden,
aandacht hebben voor de mensen om je heen,
zeker voor hen die aandacht nodig hebben.
Dat is iets wat je regelmatig moet nagaan bij jezelf.
Net zoals je iedere morgen voor de spiegel gaat staan.
'Zit mijn haar een beetje normaal,
heb ik me echt overal geschoren,
groeien er haren op vreemde plekken in mijn gezicht?'
Zo kijk je elke dag met aandacht in de spiegel van Gods wet (25),
Als je even verder kijkt is dat:
'heb ik mijn naaste lief als jezelf' (2,8)
en natuurlijk ook: heb ik God lief.
een volmaakte wet die vrijheid brengt, noemt Jakobus dat
Dat snap je als je ziet hoe machtig woorden van God zijn als je hun invloed toelaat (= als je
er met aandacht naar luistert) (25).
Elke dag stel je jezelf de vraag:
'hoe ziet mijn leven eruit in het licht van die woorden.'
Daar moet je even goed de tijd voor nemen.
En je er dan opnieuw aan toevertrouwen

"Wees snel in het horen; wees bereid om te luisteren
wees traag in het spreken, traag je oordeel
en ook traag in het kwaad worden." (19)

Het resultaat zal je verbazen:
Deze woorden hebben kracht en Geest in zich.
Ze brengen een leven dat je medemens en het koninkrijk van God goed doen.

Vragen

Goed om vandaag met dat luisteren te beginnen (als doe-thema voor dit jaar)
Eerst eens luisteren naar jezelf en dat dan delen met de anderen:
en dus ook luisteren naar de ander.

Denk eens na over deze drie vragen:

1. Denk eens terug aan een moment in ons 'kerk-zijn' waarop je het gevoel kreeg: 'zo moet de kerk zijn!' Vertel het ons ook eens!
2. Wat denk je, hoe zou je meer van die momenten kunnen krijgen?

3. Stel je voor dat we als gemeente helemaal opnieuw zouden beginnen. Wat zou jij dan als eerste gaan doen?

Broers en zussen

“Wees snel en royaal in het luisteren naar God en naar elkaar
wees traag en terughoudend in het spreken, vooral in je oordeel
en wordt uiterst langzaam kwaad” (19)

En je zult getuige zijn van de eerste oogst van het Koninkrijk.
Kun je beter wensen?

Amen

© Wieb Dijksterhuis, 14 september 2019